УДК УДК 636.082.232

Славінський В.В. *студент 2 курсу магістратури спеціальності "Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва"*
Науковий керівник – Шуплик В.В., кандидат с.-г. н., доцент
Подільський ДАТУ, м. Кам'янець-Подільський, Україна

ОЦІНКА СЕЛЕКЦІЙНО-ПЛЕМІННОЇ РОБОТИ ЗІ СТАДОМ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ

Вирішальний фактор підвищення ефективності молочного скотарства – якісне удосконалення існуючих і створення на їх базі нових порід, ліній, типів які в більшій мірі відповідають вимогам промислових технологій. Для сучасного розвитку скотарства в нашій країні характерною є інтенсифікація селекційних процесів в популяції тварин за рахунок широкого використання відтворного схрещування вітчизняних порід з кращими високопродуктивними породами світу; впровадження в практику розведення тварин принципів великомасштабної селекції як при чистопородному розведенні, так і схрещуванні, найважливішими з яких є оцінка бугаїв за якістю потомства та інтенсивне використання лідерів – поліпшувачів.

Дослідження проводились в стаді української чорно-рябої молочної породи великої рогатої худоби в умовах племзаводу ТОВ "Козацька долина 2006" Дунаєвецького району Хмельницької області.

При проведенні досліджень було використано метод спостереження, аналізу і оцінки. В процесі написання роботи використали матеріали первинного бухгалтерського і зоотехнічного обліку: форма № 2 мол "Карточка племінної корови", форма № 3-мол "Журнал реєстрації приплоду, вирощування та бонітування молодняку великої рогатої худоби молочних і молочно-м'ясних порід"; форма № 3-врх "Журнал з відтворення стада великої рогатої худоби"; форма № 4-мол "Акт контрольного доїння корів"; форма № 5-мол "Журнал оцінки вимені корів та інтенсивності молоковіддачі"; форма № 6-мол "Відомість вимірювання статей тіла корів"; форма № 7-мол "Звіт про результати бонітування великої рогатої худоби молочних і молочно-м'ясних порід".

З усіх чинників, що визначають темпи розвитку тваринництва, на одному з перших місць стоїть селекція. Саме вона є вирішальним чинником підвищення ефективності цієї галузі, тому що дозволяє прискорити якісне удосконалення існуючих, а також створення на їх базі нових, більш високопродуктивних порід, типів, ліній тварин, що більшою мірою відповідають сучасним потребам.

В результаті аналізу було встановлено, що в господарстві утримуються тільки чистопорідні тварини української чорно-рябої молочної породи. Порівнюючи зміни, що відбулись в стаді за чотири роки, потрібно відмітити зменшення кількості тварин, що бонітувались. Так різниця між 2016 і 2012 роками склала 254 голови в тому числі корів 142 голові. Потрібно також відмітити зростання класу пробонітованих тварин: класу еліта рекорд зростання склало 4,5%, класу еліта – 1% і першого класу зменшення на 7,3%.

Тривалість використання маточного поголів'я відіграє значну роль в економіці виробництва продукції. Чим довше використовується корова, тим більше прибутку вона приносить господарству.

Проведений аналіз показав, що за останні чотири роки тривалість використання корів в господарстві знизилась. Корови першої, другої і третьої лактації у 2017 році складали 51,5%, від всього поголів'я корів, в той час як в 2012 році даний показник складав 47,8%.

Молочна продуктивність по стаду в 2012 році становила 5463 кг при жирності 3,77%. В 2016 році даний показник склав 6358 кг при 3,77% жирності. Таким чином можна стверджувати, що селекційна робота в господарстві ведеться тільки на зростання надою, і практично не звертається увага на підвищення жирності. Потрібно також відзначити і зростання живої маси корів до 587 кг, що на 23 кг більше ніж у 2012 році.

Аналіз розподілу корів за надоєм і вмістом жиру показав, що у 2016 році тварин з удоєм менше 4000 кілограм відсутні в той час у 2012 році таких тварин нараховувалось 59 голів. Разом із тим потрібно відмітити в 2016 році тварин з продуктивністю 9000-10000 кг 8 голів та 10000 і більше дві голові.

Дослідженнями вітчизняних і зарубіжних вчених доведено, що молочна продуктивність тварин прямо залежить від їх екстер'єру і конституції, типу будови тіла.

В 2012 році із 499 оцінених корів оцінку відмінно мали 151 (30,3%), дуже добре 248 (49,7%) і добре з плюсом 98 голів (19,6%). Тварин з оцінкою добре в стаді було лише 2 (0,4%). Аналогічна ситуація і з коровами первістками. В 2016 році було оцінено 250 голів із них 128 одержали оцінку відмінно (51%), 91 голова дуже добре (36%) і 31 добре з плюсом (13).

На основі проведеного аналізу можна зробити висновок про зростання селекційних вимог до корів та ремонтного молодняку.

УДК 636.03

Слободенюк Г. П., *учениця 11 класу*
Науковий керівник – Нікітчук Н.Г., вчитель біології
Улашанівського навчально-виховного комплексу "дошкільний навчальний заклад – середня загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів" імені Володимира Марковського, с.Улашанівка, Славутський район, Хмельницька область, Україна

ЦІННІСТЬ РОЗВЕДЕННЯ РІЗНИХ ПОРІД КРОЛІВ У ДОМАШНІХ УМОВАХ

Метою даної роботи є розширення своїх уявлень про особливості біологічної природи кролів, технологій їх вирощування, вакцинацією та ознайомлення з особливостями розвитку кролів в домашній кролефермі.

Кролі, як і інші види сільськогосподарських тварин, мають цінні біологічні властивості. Це насамперед висока плодючість, скороспілість, короткий період сукрільності, відсутність сезонності в розмноженні, висока інтенсивність росту молодняка, добра оплата корму, пристосованість до кліматичних умов. Знання й їх уміле використання сприятимуть успішному розведенню кролів у присадибних господарствах.